

FAKTOR PEMILIHAN PERUMAHAN KOMUNITI BERPAGAR DAN KEPENTINGAN RUKUN TETANGGA DALAM PENCEGAHAN JENAYAH

*(Factor of Gated Community Housing Selected And Importance Of Neighbourhood Watch In
Crime Prevention)*

Nur Hidayah Abdul Manap, Zurinah Tahir & Jalaluddin Abd Malek

ABSTRAK

Faktor jenayah menyumbang kepada pemilihan masyarakat pada perumahan komuniti berpagar dan berpagawal adalah rentetan daripada kes-kes jenayah pecah rumah, rompakan serta kecurian yang semakin meningkat pada hari ini. Akibat daripada kesan penambahan kadar pertumbuhan penduduk pada masa kini mengundang kepada berlakunya urbanisasi di kawasan bandar. Pertambahan penduduk mampu mengganggu kepada kemerosotan kualiti hidup masyarakat di kawasan bandar kerana peluang pekerjaan yang terhad kepada mereka. Oleh itu, kegiatan rompakan dan pecah rumah sering berlaku di kawasan perumahan di bandar. Dengan ini, kajian ini akan memfokuskan pemilihan masyarakat terhadap perumahan komuniti berpagar dan berpagawal disebabkan jenayah dan juga rukun tertangga atau sebab-sebab lain. Kajian ini dilakukan di kawasan Johor Bahru iaitu dengan memberikan instrumen soal selidik kepada responden yang terpilih yang mendiami kawasan perumahan komuniti berpagar dan berpagawal. Hasil kajian ini mendapati, pemilihan masyarakat terhadap perumahan komuniti berpagar dan berpagawal adalah untuk mendapatkan keselamatan serta rukun tetangga atau keadaan sosial kawasan perumahan yang memberikan keselesaan kepada mereka untuk mendiami kawasan perumahan komuniti berpagar dan berpagawal ini. Pembangunan perumahan komuniti berpagar ini memberikan sumbangan yang baik dari segi keselamatan, keselesaan kepada masyarakat. Selain itu, memudahkan pihak berkuasa dalam menjalankan tugas kerana bantuan dan kerjasama daripada rukun tetangga kawasan perumahan komuniti berpagar dan berpagawal ini.

Kata kunci: Rukun tetangga, Jenayah, Keselamatan, Perumahan Komuniti berpagar dan berpagawal, Keselesaan.

ABSTRACT

Criminal factors contributing community to choice in gated community and guarded housing are a string of increasing burglary, robbery and theft cases today. As a result of the increase population growth rate nowadays invites the occurrence of urbanization in urban areas. The increasing of population is capable of disrupting the deteriorating quality of life of the people in urban areas due to the limited employment opportunities available to them. As a result, robberies and burglary often occur in residential areas in the city. This study will focus on community selection of gated

community and guarded housing due to crime as well as stairwells or other reasons. This study was conducted in the Johor Bahru area by providing questionnaire instruments to selected respondents who live in gated community and guarded housing areas. The results of this study found that the community's choice of gated community and guarded housing is to obtain security as well as the pillars or neighbours of the social conditions of the housing area that provide comfort to them to inhabit this gated community and guarded housing area. This gated community housing development contributes well in terms of security and comfort to the community. In addition, it facilitates the authorities in carrying out their duties due to the assistance and cooperation from the neighbouring pillars of this gated community and guarded housing area.

Keywords: Neighbourhood, Crime, Security, Gated Community and Guarded Housing, Comfort.

PENGENALAN

Malaysia adalah negara yang mengalami pembangunan yang pesat daripada pelbagai aspek. Akibat daripada pertumbuhan penduduk yang meningkat sebanyak 1.1 peratus setiap tahun mampu menambah bilangan penduduk dengan cepat. Mengikut Jabatan Perangkaan Malaysia (2018) bilangan penduduk Malaysia kini adalah 32.4 juta. Bilangan penduduk yang semakin meningkat ini mengundang kepada kejadian urbanisasi di kawasan bandar (JPBD, 2006). Populasi yang meningkat serta kejadian urbanisasi mampu mengundang kesan-kesan negatif pada negara. Kesan negatif adalah seperti kejadian jenayah, rompakan dan kecurian. Bilangan jenayah indeks yang berlaku di Malaysia semakin meningkat mengikut bilangan populasi yang semakin meningkat pada tahun berikutnya. Bahagian Statistik Jenayah Malaysia telah mengkaji peningkatan jenayah berlaku sebanyak 10 peratus daripada tahun 2017 kepada 2018. Bilangan 10 peratus ini sangat menakutkan penduduk.

Di samping itu, menurut Cozen (2002) kejadian jenayah yang berlaku menjadi cabaran kepada sesebuah negara untuk menjadi negara yang lebih lestari. Apabila sesebuah negara dianggap tidak lestari maka negara tersebut akan dianggap dan dikenali sebagai sebuah negara yang mengalami masalah kemiskinan, keadaan fizikal yang tidak sempurna, kejadian jenayah yang tinggi serta tahap ketakutan penduduk yang tinggi di kawasan bandar. Oleh yang demikian, Lorenc *et al.*, (2012) menyatakan perubahan persekitaran suatu kawasan mampu untuk menggubah kepada tahap kejadian jenayah yang berlaku pada sesuatu kawasan. Keadaan fizikal persekitaran, topologi kawasan perumahan dan keadaan sekeliling persekitaran yang dibangunkan dengan sempurna mampu mengurangkan kejadian jenayah daripada berlaku di kawasan bandar dan seterusnya mampu untuk meningkatkan kualiti kehidupan penduduk bandar (Lamy Rostami *et al.*, 2006).

Hal demikian, penduduk mula memilih corak perumahan yang berunsurkan perumahan komuniti berpagar yang mempunyai ciri-ciri keselamatan yang sempurna. Pengenalan terhadap model Crime Prevention through Environment Design (CPTED) oleh C. RAY Jeffery (1977) sangat membantu dalam pembangunan perumahan yang berkonsepkan berpagar dan berpengawal ini. Model CPTED mengutamakan ciri-ciri fizikal dalam menjaga dan meningkatkan keselamatan di kawasan perumahan komuniti berpagar. Selain daripada itu, JPBD (2005) telah melancarkan satu program untuk mengatasi kejadian jenayah yang berlaku di kawasan bandar iaitu Program

Bandar Selamat. Program Bandar selamat ini melalui pembangunan atau revolusi mengikut keadaan semasa dan sentiasa ditambahbaik. Program Bandar Selamat ini mempunyai tiga strategi iaitu (1) mereka bentuk persekitaran fizikal, (2) memperkasakan kawasan sasaran dan (3) pengurusan, penyertaan komuniti dan kesedaran awam.

Oleh yang demikian, kajian ini menumpukan kepada faktor pemilihan penduduk untuk mendiami komuniti berpagar dan juga strategi ketiga iaitu berkaitan penyertaan komuniti dalam menjaga dan mendapatkan keselamatan dan keselesaan pada kawasan perumahan yang mereka diami. Menerusi strategi ketiga ini ia akan merungkai kekuatan rukun tetangga untuk bersama pihak berkuasa dalam menyelesaikan masalah jenayah di kawasan perumahan komuniti berpagar dan berpengawal.

KAJIAN LITERATUR

Jenayah Bandar

Jenayah bandar adalah di mana kejadian jenayah yang berlaku di kawasan bandar dan memberikan kebimbangan dan membangkitkan perasaan takut orang ramai terhadap tahap keselamatan awam khususnya di bandar-bandar besar. Kejadian jenayah sering dikaitkan dengan kawasan bandar yang sebenarnya berisiko tinggi berbanding dengan kawasan luar bandar. Hakikat ini tidak dapat disangkal justeru pertambahan penduduk yang semakin pesat dan desakan hidup yang semakin meningkat mendorong kepada peningkatan perlakuan jenayah. Jenayah bandar ini berlaku rentetan proses perbandaran (urbanisasi) yang berlaku. Akibat daripada kemerosotan kualiti hidup menjadikan rakyat melakukan apa sahaja dalam memenuhi keperluan jaminan keselamatan hidup di bandar (Faizah, 2015).

Perumahan yang menjadi pilihan penduduk di bandar adalah perumahan komuniti berpagar dan berpengawal untuk mendapatkan tahap keselamatan yang terbaik. Namun begitu, jenayah-jenayah masih lagi berlaku seperti jenayah rompakan dan kecurian di kawasan perumahan. Selain daripada itu, jenayah bandar yang paling serius adalah masalah ragut dan juga rompak. Dengan adanya kawasan perumahan komuniti berpagar ini mampu mengurangkan kejadian kes jenayah tersebut. Hal ini kerana setiap reka bentuk perjalan kaki diambilkira untuk mengelakkan masalah ragut daripada berlaku. Serta pos-pos kawasan disetiap pintu masuk utama mampu untuk mengurangkan kejadian rompakan kerana kegiatan mereka akan dirakam oleh CCTV.

Jenayah indeks terbahagi kepada dua iaitu jenayah kekerasan dan jenayah harta benda. Jenayah kekerasan adalah seperti kes membunuh, kes rogol dan kes curi ragut dan samun. Bagi jenayah harta benda pula adalah kes seperti curi apa-apa sahaja (motosikal, kereta, lori dan lain-lain), kes ragut dan kes pecah rumah. Jumlah jenayah indeks yang berlaku pada tahun 2017 adalah sebanyak 99,168 kes dan meningkat kepada 100,611 kes pada tahun 2018 peningkatan berlaku adalah sebanyak 1,443 kes. Jenayah yang menyumbang pada data terbanyak adalah kes kecurian dan juga pecah rumah. Jenayah tersebut sangat merisaukan penduduk. (Statistik Jenayah Malaysia, 2018). Oleh yang demikian, wujudnya perumahan komuniti berpagar dan berpengawal di Malaysia ini.

Pembangunan Perumahan Komuniti Berpagar

Sejarah perumahan komuniti berpagar bermula sejak zaman pertengahan apabila dinding didirikan untuk berlindung daripada musuh (Grant, 2008). Menurut Blakely dan Snyder (1997) di England perumahan komuniti berpagar ini bermula sekitar tahun 300 yang lalu yang didirikan oleh masyarakat Roman untuk berlindung daripada penduduk tempatan. Manakala di Amerika Syarikat bermula pada tahun 1800 an, di mana golongan kaya mengasingkan diri daripada bandar perindustrian dengan membina pembangunan berpagar di Tuxedo Park, New York dan jalan persendirian St. Louis. Di luar negara perkembangan perumahan komuniti berpagar terus meningkat dan menjadi pilihan kepada pemaju dan juga pembeli.

Di Malaysia, Perumahan Komuniti Berpagar ini bermula sejak 2 dekad dahulu pada awal tahun 1990 an (Said & Martin, 2013). Perumahan Komuniti Berpagar adalah kawasan perumahan yang memberi tumpuan kepada keselamatan komuniti (Zarina, Ying, Omar, 2016). Pemaju pembinaan pertama yang telah membangunkan perumahan komuniti berpagar adalah EMko Properties Sdn Bhd yang terletak di Subang Jaya, Selangor. Perumahan komuniti berpagar ini berkonsepkan perumahan yang mempunyai ciri-ciri keselamatan serta menawarkan persekitaran yang lebih baik. Pembinaan Skim perumahan seperti ini adalah untuk mengurangkan kadar jenayah yang melibatkan kawasan penempatan seperti pecah rumah (Zarina, Ying, Omar, 2016). Oleh yang demikian, wujudnya kawasan perumahan berskimkan perumahan komuniti berpagar dan berpengawal yang digubal oleh Jabatan Perancangan Bandar dan Desa (JPBD) semenanjung Malaysia bagi mengurangkan kes-kes jenayah yang melibatkan pada kawasan penempatan. Skim perumahan komuniti berpagar dan berpengawal ini telah diluluskan oleh Jemaah Menteri Pada 28 Julai 2010 dan di peringkat negeri pulak pada 2 September 2010 oleh Mesyuarat Majlis Negeri Bagi Kerajaan Tempatan (MNKT). Dengan itu, setiap pemaju perumahan yang ingin membangunkan kawasan perumahan skim perumahan komuniti berpagar dan berpengawal ini perlu mendapat kelulusan daripada Pihak Berkuasa Tempatan (PBT).

Rukun Tertangga

Mengikut Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional yang diselia oleh Jabatan Perdana Menteri, Rukun Tertangga ini telah dilancarkan oleh Allahyarham Tun Abdul Razak pada tahun 29 ogos 1975. Bermulanya adalah pada Kampung Kassipilay, Kuala Lumpur. Peraturan-peraturan Rukun Tertangga adalah termaktub dalam Ordinan Darurat 1969. Penubuhan awal Rukun Tertangga ini adalah untuk memastikan keselamatan penduduk dikawasan tertentu akibat aripada pergolakan yang berlaku ketika itu. Namun begitu, Konsep Rukun Tertangga mengalami perubahan mengikut peredaran masa.

Bermula pada tahun 1975 sehingga tahun 1984, rukun tertangga menekankan konsep keselamatan. Namun begitu sehingga tahun berikutnya iaitu 2001 konsep rukun tertangga ini berubah kepada 'Konsep Kejiranan' untuk meningkatkan semangat kejiranan dan perpaduan setempat. Sehingga tahun 2010 pula konsepnya berubah kepada Pembangunan Komuniti didalam aspek yang menyeluruh. Konsep terbaharu rukun tertangga sehingga kini adalah Model Transformasi Rukun Tertangga iaitu dengan melaksanakan program dan aktiviti berlandaskan 5 teras iaitu perpaduan, ekonomi, keselamatan, pendidikan dan kualiti hidup. Sehingga September 2018 rukun tertangga yang mendaftar adalah sebanyak 8,072.

Menurut Sager (2005) dan Schneider (2007), 'Rukun Tetangga' adalah penglibatan penduduk dalam menjaga keselamatan dan kualiti kehidupan di tempat kawasan perumahan mereka. Rukun Tetangga turut memainkan peranan seperti mengesan dan melaporkan tingkah laku yang mencurigakan kepada pihak berkuasa. Selain itu, Vasco Lub (2017) juga menyatakan yang fungsi Rukun Tetangga adalah untuk mendidik masyarakat setempat agar peka mengenai isu-isu keselamatan dan perubahan pada keadaan fizikal di kawasan perumahan mereka. Aktiviti rukun tetangga ini dilakukan oleh sesiapa sahaja yang secara sukarela untuk melakukan aktiviti tersebut. Aktiviti sukarela ini selalunya berlangsung selama beberapa hari dalam seminggu. Perubahan aktiviti yang berlaku akan dikaji daripada akar umbi dan akan sentiasa berlandaskan kepada Akta Rukun Tetangga 2012. Di mana Akta Rukun Tetangga 2012 ini sangat mementingkan dalam aktiviti yang bertujuan memupuk, meningkatkan dan mengukuhkan semangat kejiwaan, perpaduan, kesejahteraan dan kualiti hidup pada sesuatu kawasan perumahan. Oleh itu, dalam kajian ini adalah menekankan kepentingan dan fungsi kewujudan rukun tetangga dalam perumahan komuniti berpagar. Akta ini turut mempunyai fungsi dan tugas kepada setiap jawatankuasa Rukun Tetangga, akta ini mempunyai 5 seksyen iaitu:-

- i. Menggalakkan dan menjalankan apa-apa sahaja aktiviti yang boleh membantu sekelompok masyarakat untuk mengukuhkan semangat perpaduan, keselesaan, keharmonian dan mampu meningkatkan kualiti kehidupan.
- ii. Menjadi penduduk yang sentiasa peka terhadap situasi persekitaran dan mampu membantu, melaporkan jika berlaku sebarang kecelakaan. Umpama menjadi mata-mata kepada Pihak Berkuasa.
- iii. Ahli jawatankuasa juga boleh membuat apa-apa tindakan untuk membantu mangsa atau penduduk lain yang menghadapi kecelakaan atau jenayah.
- iv. Menjadi perantara kepada ahli masyarakat dengan maksud untuk mendamaikan atau menyelesaikan masalah dalam kalangan anggota masyarakat.
- v. Menjalankan tugas-tugas lain yang diarahkan oleh pengarah.

Skim Rondaan Sukarela

Skim rondaan ini memerlukan permohonan daripada sekelompok permastautin dalam kawasan Rukun Tetangga yang sekurang-kurangnya mempunyai 20 orang dan umur 18 tahun ke atas. Skim ini telah dilancarkan pada 21 Februari 2004 di Pulau Pinang. Dan pada 14 April 2004 Jemaah Menteri telah bermesyuarat dan memutuskan memperluaskan Skim Rondaan Sukarela ini ke seluruh negeri. Tujuan utama skim ini adalah untuk membendung kegiatan jenayah dan gejala sosial di kawasan komuniti setempat. Skim Rondaan Sukarela ini telah diiktiraf dan menjadi salah satu pelaksana utama dalam inisiatif Bidang Keberhasilan Utama Negara (NKRA). Hal ini kerana Skim ini mampu mengurangkan kadar jenayah dan meningkatkan keselamatan di bawah GTP dengan kerjasama PDRM dan juga RELA serta Pihak Berkuasa Tempatan (PBT). Antara tugas-tugas ahli Skim Rondaan Sukarela adalah seperti meronda di dalam kawasan yang ditentukan, mengawal Pusat kawasan pada apa-apa waktu dan mengawal di mana-mana tempat dan lokasi di dalam kawasan yang ditentukan. Dalam kajian ini, Perumahan Komuniti berpagar dan berpagar turut mewujudkan Rukun Tetangga dan Skim Rondaan Sukarela. Wujudnya disebabkan kes-kes keselamatan yang semakin hari mengancam kesejahteraan hidup penduduk.

METODOLOGI KAJIAN

Kajian ini menggunakan kaedah kuantitatif iaitu mengedarkan soal selidik dengan turun ke lapangan kawasan kajian. Lokasi kajian adalah di daerah Johor Bahru iaitu berfokuskan kepada penghuni yang mendiami di kawasan perumahan komuniti berpagar dan berpengawal. Kawasan-kawasan yang terlibat adalah melibatkan Taman Setia Tropika, Taman Setia Indah, Bandar Dato' Onn dan Taman Sri Austin. Kawasan perumahan komuniti berpagar dan berpengawal mempunyai populasi seramai 6 ribu penduduk dan penduduk yang akan menjadi sampel bagi kajian ini adalah seramai 365 orang mengikut jadual Krejcie dan Morgan (2006). Namun begitu, kajian ini hanya Berjaya mendapatkan seramai 122 orang responden sahaja kerana kajian ini mempunyai keterbatasan dalam mendapatkan sampel responden akibat daripada kawasan perumahan yang tertutup dan privasi serta kerjasama daripada penduduk yang kurang kepada penyelidik. Kajian ini mempunyai instrumen borang soal selidik yang mempunyai 3 bahagian iaitu demografi, bahagian elemen keselamatan dan bahagian elemen pemilihan penduduk terhadap perumahan komuniti berpagar. Kajian rintis telah dilakukan kepada seramai 30 orang penduduk untuk melihat kebolehpercayaan instrumen yang dibina.

DAPATAN KAJIAN DAN PERBINCANGAN

Kajian ini adalah untuk mengenalpasti faktor pemilihan untuk tinggal di perumahan komuniti berpagar dan berpengawal. Pembangunan komuniti berpagar dan berpengawal adalah pembangunan perumahan yang merangkumi komponen perpaduan, ekonomi, keselamatan, pendidikan dan kualiti hidup. Selain itu, kajian ini memfokuskan kepada peranan Rukun Tetangga dalam mengawal jenayah dalam komuniti berpagar dan berpengawal.

Jadual 1: Faktor memilih tinggal di perumahan komuniti berpagar dan berpengawal.

Kategori	Frekuensi (n)	Peratusan (%)	Min
Keselamatan	96	79	4.86
Gaya hidup	9	7	2.61
Privasi	13	11	2.79
Kejiranan	4	3	2.14

Sumber: Kajian lapangan, 2019

Hasil dapatan kajian merujuk Jadual 1 menunjukkan terdapat empat faktor utama perumahan komuniti berpagar dan berpengawal menjadi pilihan. Hasil dapatan kajian telah menunjukkan faktor keselamatan mencatat skor min tertinggi 4.86 dengan peratusan sebanyak 79% di mana majoriti responden seramai 96 orang responden bersetuju pemilihan kediaman mereka di komuniti berpagar adalah disebabkan oleh faktor keselamatan yang dititik beratkan pada perumahan komuniti berpagar dan berpengawal. Salah satu elemen penting yang berkaitan dengan konsep komuniti berpagar adalah mempunyai tahap keselamatan yang lebih tinggi dan penurunan kadar jenayah. Pagar dan tembok boleh menimbulkan rasa selamat bagi penghuni yang tinggal di dalamnya. Pembinaan pagar atau dinding di sekitar bangunan dan kejiranan sebagai penghalang atau pencegahan jenayah daripada berlaku (Olajide & Lizam 2016). Pembangunan perumahan

komuniti berpagar merupakan salah satu usaha bagi mengurangkan rasa takut masyarakat terhadap jenayah dan hidup lebih selamat di kawasan perumahan yang mereka diami.

Seterusnya faktor privasi merupakan faktor yang menjadi pilihan penghuni untuk mendiami perumahan komuniti berpagar dengan skor min 2.79. Penemuan kajian juga turut mendapati faktor gaya hidup menyumbang kepada pemilihan penduduk kepada perumahan komuniti berpagar iaitu skor min sebanyak 2.61 dan diikuti faktor kejiranan dengan skor min 2.14. Perumahan komuniti berpagar di bandar yang bersifat sebagai sebuah petempatan yang kondusif dan privasi akan tentunya memberi rasa selamat serta meningkatkan kualiti hidup bagi komuniti perumahan tersebut. Ini disokong dengan kajian Siti et al., (2013), yang bertajuk “Fear of Crime in Residential Areas” adalah berkaitan keadaan persekitaran sosial, persekitaran fizikal dalam petempatan sebuah komuniti perumahan berpagar. Kajian ini mengkaji skop manakah yang menjadi keutamaan dan di anggap penting pada sesebuah kawasan kejiranan. Hasil daripada kajian ini, persekitaran sosial adalah perkara penting dalam mengurangkan rasa ketakutan dan mampu untuk mengurangkan kejadian kes-kes jenayah. Perbincangan yang boleh dibangkitkan berkaitan penulisan Siti ini adalah berkaitan perbezaan keperluan masyarakat pada zaman dahulu dan pada zaman kini. Memang tidak disangkal keperluan persekitaran fizikal yang sempurna mampu mengurangkan atau mengatasi kejadian jenayah. Namun begitu persekitaran fizikal mampu di eksploitasi oleh penjenayah, hal ini yang membuatkan persekitaran fizikal tidak mampu untuk berdiri sendiri dalam mengatasi kejadian jenayah. Jika dilihat pada perumahan berpagar, kemudahan dan persekitaran fizikal dibangunkan dalam keadaan yang cukup sempurna. Tetapi keperluan kepada kudrat manusia masih lagi diperlukan. Di sini dapat dilihat sosial itu sememangnya penting dalam membantu mengurangkan dan mengatasi kejadian jenayah. Persekitaran sosial yang erat diantara penduduk sangat membantu dalam mengatasi kejadian jenayah. Hal ini kerana mereka tahu dan sentiasa berjaga-jaga pada setiap masa.

Di samping itu, perkongsian pendidikan secara langsung atau tidak langsung berlaku diantara penduduk dan seterusnya mengajar mereka untuk terus bersatu dan bertindak mengikut rasional yang tidak memudaratkan diri dan orang lain. Berikut adalah berkaitan “*Crime Potential in Taman Melati Terrace Housing in Kuala Lumpur: Issues and Challenges*” yang ditulis oleh Mohit et al. (2010), adalah berkaitan sebuah Taman perumahan dan kewujudan jalan utama pada kawasan perumahan tersebut. Dilaporkan kejadian jenayah atau pecah rumah kerap berlaku kepada perumahan yang berhampiran dengan jalan utama. Oleh yang demikian, pelbagai cara telah dibangunkan untuk mengurangkan dan mengatasi kejadian jenayah untuk terus berlaku. Konsep CPTED (*Crime Prevention Through Environmental Design*) telah dibangunkan. Konsep CPTED adalah konsep yang hanya mengutamakan kepada persekitaran fizikal seperti rekabentuk dan susun atur perumahan, akses dan laluan keluar masuk, landskap lembut yang mampu mengurangkan jenayah, tempat meletak kenderaan, pencahayaan, peralatan keselamatan seperti CCTV dan pengurusan dan penyelenggaraan. Konsep CPTED ini mempunyai 7 langkah dalam mengawal kejadian jenayah. Namun begitu hasil daripada kajian ini mendapati interaksi sosial yang rapat lebih membantu dalam mengurangkan kejadian jenayah bagi rumah-rumah yang berhampiran dengan laluan jalan utama. Interaksi sosial dan ditambah juga dengan pencahayaan yang sempurna mampu untuk mengurangkan berlakunya kejadian jenayah.

Selain daripada itu, kajian mohit ini turut membangkang setiap hujah-hujah yang menyatakan CPTED ini adalah perkara penting dalam mengurangkan kejadian jenayah pada kawasan perumahan yang didiami oleh masyarakat. 7 ciri bagi konsep CPTED ini dibangkang dan

menyatakan tiada keberkaitan pada kejadian jenayah. Ciri pertama adalah berkaitan Laluan keluar masuk dan akses kepada masuk masih tidak mampu mengurangkan kejadian jenayah pada perumahan yang berdekatan dengan laluan tersebut. Kejadian jenayah tetap berlaku dan ketidakrevelan terhadap kajian Brantingham (1981) yang menyatakan laluan keluar masuk mampu mengurangkan kejadian jenayah. Memang secara kasar boleh dilihat mampu mengurangkan kejadian jenayah. Namun begitu, pada laluan masuk itu yang menjaganya adalah manusia dan kudrat manusia ada hadnya dan menyebabkan penjenayah mampu masuk dan melakukan jenayah pada kawasan perumahan yang berhampiran dengan laluan keluar masuk.

Ciri kedua adalah berkaitan reka bentuk susun atur perumahan, Mohit turut membangkang penulisan Brantingham. Dimana pernyataan berkaitan rumah yang berada diujung persimpangan mempunyai peratusan tertinggi dalam menghadapi kejadian pecah rumah atau jenayah lain. Namun begitu, keadaan sebegini tidak terjadi. Hal ini kerana rumah yang berada di tengah-tengah turut mengalami kejadian jenayah dan lebih kerap berlaku kejadian jenayah. Ciri berikutnya adalah berkaitan peralatan keselamatan. Kewujudan CCTV, Penggera atau sebagainya masih lagi tidak mampu dalam mengurangkan kejadian jenayah. Hal ini kerana, dunia semakin canggih dan pengeksploitasian pada barangan teknologi adalah lebih mudah dibuah berbanding menguruskan manusia itu sendiri. Oleh yang demikian CPTED yang mementingkan keadaan fizikal masih tidak mampu mengurnagkan kejadian jenayah.

Namun begitu, penulisan Mohit ini masih menyokong berkaitan pengurusan dan penyelenggaraan. Pengurusan dan penyelenggaraan yang dilakukan secara sistematik mampu mengurangkan kejadian jenayah. Pengurusan ini berkaitan juga kepada penglibatan dan interaksi antara sosial yang berlaku. Silaturahim antara masyarakat mampu mengurangkan kejadian jenayah mengikut penulisan Clarke dan Mayhew's (1980). Teori yang berkaitan "*Sense of Community*" oleh Oscar Newman (1973) menyatakan interaksi sosial mampu mengurangkan kejadian jenayah dan membantu ahli kejiranan lain dalam mengatasi jenayah yang dihadapi oleh kejiranan mereka.

Menurut Siti Rasidah et al. (2013), dalam penulisannya yang bertajuk "*Assessing Sense of Community Dimension in Residential Areas in the Malaysian Context*" beliau menyatakan interaksi antara sosial ini berlaku namun akan menjadi lebih akrab apabila waktu atau tempoh pengenalan adalah dalam waktu yang lama. Apabila keakraban mula wujud kejiranan ini dianggap seperti sebuah keluarga besar mereka. Tiada lagi kehidupan yang mementingkan diri sendiri malah akan sentiasa membantu dan saling melengkapi setiap keperluan masing-masing. Roger dan Sukolratanamete (2009), menyatakan interaksi boleh berlaku dengan cepat apabila umur dan jantina menjadi peranan. Namun begitu, di dalam kajian Aldrian ini umur dan jantina tidak memainkan peranan penting kerana setiap manusia mempunyai daya tarikan yang tersendiri dan kelebihan yang anda menjadi tarikan kepada berlakunya interaksi sesama manusia (Uzzel, 2002).

Artikel "*Effects of Neighbourhood Watch in Reducing Crime*" oleh Bennett et al., (2008) menyatakan, rukun tetangga ini mampu untuk mengurangkan masalah jenayah daripada berlaku. Kajian secara Meta-Analisis telah dilakukan dan jawapannya adalah dimana rukun tetangga mampu memainkan peranan penting dalam mengurangkan kejadian jenayah. Rukun tetangga mampu untuk meningkatkan rasa selamat, mengurangkan peluang penjenayah dalam melakukan aktiviti jenayah serta menggalakkan interaksi sosial secara tidak langsung. Disamping itu, program rukun tetangga ini turut disokong sepenuhnya oleh kerajaan kerana mampu mengurangkan kejadian jenayah secara tidak langsung.

Kajian dibuat Vasco (2018) yang bertajuk “*Neighbourhood Watch: Mechanisms and Moral Implications*” adalah berkaitan bagaimana rukun tetangga mampu dalam mengurangkan kejadian jenayah, menasihati penduduk dalam corak-corak kejadian jenayah dan langkah pencegahannya. Uytterlinde (2012) menyatakan, dalam mendapatkan keselesaan dan keselamatan semua penduduk perkara tersebut adalah sebagai tanggungjawab sivik dalam diri. Oleh yang demikian, tiada sebarang masalah dalam menggalakkan penduduk dalam melakukan aktiviti rukun tetangga ini. Namun begitu, di zaman moden ini waktu yang diluahkan adalah lebih kepada kerja dan berharap pihak berkuasa memberikan segala keselesaan dan keselamatan. Selain itu, Rukun Tetangga yang popular mampu mengurangkan kejadian jenayah pada kawasan tersebut (Van der Land, 2014). Hal ini kerana, penjenayah tidak mahu menjadi tumpuan kerana di dalam kawasan tersebut sentiasa mempunyai pemerhati tidak kira daripada penduduk itu sendiri atau daripada luar.

Oleh yang demikian, rukun tetangga memainkan peranan penting dalam mengawal kejadian jenayah di kawasan perumahan yang didiami. Dalam menjaga kesejahteraan dan keselamatan penduduk tidak boleh melepaskan hanya pada satu pihak sahaja. Pihak pengurusan dan penyelenggara mempunyai skop dan keterbatasan dalam menjaga semua aspek dan tidak mempunyai waktu yang banyak berbanding penduduk itu sendiri. Dengan ini, penduduk yang secara sukarela menjadi ahli rukun tetangga memainkan peranan penting dalam menjaga kesejahteraan kawasan kejiranan mereka. Secara amnya, perumahan komuniti berpagar dan berpengawal adalah perumahan yang dilengkapi oleh semua aspek keselamatan, namun begitu kejadian jenayah masih turut berlaku dan mengundang kepada ketakutan dan ketidakselesaan penduduk.

Wujudnya rukun tetangga yang hebat pada kejiranan mampu menyelesaikan pelbagai masalah tidak hanya berkaitan jenayah malah kejadian bencana-bencana seperti kebakaran dan sebagainya. Rukun tetangga menjadi keluarga besar kepada kawasan kejiranan dengan sikap saling membantu, ikhlas dalam memberi pertolongan dan seterusnya mampu mengwujudkan kesejahteraan kawasan kejiranan tersebut. Apabila wujudnya persekitaran yang sejahtera maka kualiti kehidupan penduduk semakin meningkat.

Namun begitu, penulisan oleh Suryati yang bertajuk “*Perception of People on Police Efficiency and Crime Prevention in Urban Areas in Malaysia*” menyatakan rukun tetangga ini tidak memainkan peranan lansung dalam mengurangkan kejadian jenayah. Penduduk di sesebuah kawasan masih mengharapkan polis atau pihak berkuasa memainkan peranan penting dalam menyelesaikan masalah yang mereka hadapi. Beliau turut menyatakan pembinaan persekitaran bandar yang lebih berkualiti adalah peranan utama dalam menyelesaikan masalah jenayah. Beliau turut beranggapan manusia lebih berasa sejahtera dan tidak ketakutan jika mempunyai segala keperluan yang berunsurkan fizikal. Disini dapat dilihat konsep CPTED yang digunakan dalam menangani masalah jenayah digunapakai didalam kajian beliau.

Memang benar persekitaran fizikal adalah salah satu yang penting, namun begitu persekitaran sosial turut memainkan peranan penting dalam menangani masalah. Pihak berkuasa tidak mempunyai kekuatan dalam menjaga selama 24 jam 7 hari. Oleh itu, penduduk memainkan peranan melaporkan dan mendidik diri untuk menjadi penduduk yang mampu bertanggungjawab dalam menangani masalah jenayah bersama.

KESIMPULAN

Pembangunan konsep perumahan komuniti berpagar merupakan salah satu ciri pembangunan cuba diaplikasikan oleh pemaju perumahan terhadap kediaman atas dasar keselamatan. Masyarakat hari ini lebih gemar membeli rumah yang berpagar, bukan setakat memagari rumah mereka tetapi juga keseluruhan kawasan perumahan termasuk kawasan permainan, fasiliti lain seperti jalanraya dan sebagainya. Oleh itu rumusan dalam penemuan kajian ini mendapati aspek keselamatan merupakan faktor utama dalam pemilihan penduduk untuk mendiami komuniti berpagar. Pemilihan untuk mendiami perumahan komuniti berpagar ini juga disebabkan oleh faktor privasi, gaya hidup dan kejiranan. Tuntasnya juga dalam kajian ini dapat dirumuskan bahawa Rukun Tetangga yang dibangunkan di setiap kawasan perumahan tidak kira perumahan komuniti berpagar ataupun tidak adalah sangat penting dan memberi manfaat kepada ahli dan juga penduduk. Aktiviti sukarelawan Rukun Tetangga ini menjadikan penduduk berasa selesa dan sejahtera. Hal ini kerana penduduk sentiasa beranggapan akan ada sentiasa orang yang memantau pada kawasan perumahan mereka. Namun begitu, aktiviti ini perlulah melibatkan semua ahli penduduk taman dan tidak hanya tertumpu kepada sesetengah orang sahaja. Ini kerana, menjaga keselamatan dan kesejahteraan adalah tanggungjawab bersama. Apabila kesejahteraan dapat diwujudkan maka kualiti dan keakraban antara penduduk dapat dibina. Seterusnya mampu mengawal kejadian jenayah dan mendidik penduduk untuk bersama dalam berhati-hati atau berwaspada pada jenayah yang bakal terjadi. Gabungan dan kerjasama antara Rukun Tetangga dan pihak berkuasa adalah perkara yang penting. Ini kerana Rukun Tetangga hanya boleh mengawal dan melaporkan, tetapi setiap tindakan yang perlu dilakukan adalah termaktub kepada pihak berkuasa agar tidak berlaku kesalahan daripada segi perundangan.

PENGHARGAAN

Penghargaan kepada penduduk komuniti berpagar Johor Bahru terlibat secara langsung memberi kerjasama dalam pengumpulan data.

RUJUKAN

- Aldrin A, Nordin A. R., Mohd Najib M. S., Siti R. Md. S. 2012. Validating crime prevention through environmental design using structural equation model, in ASEAN Conference on Environment Behaviour Studies, Savoy Homann Bidakara Bandung Hotel Bandung, Indonesia, 15-17 June 2011
- Brantingham, P. L. & Brantingham, P. J. 1981. Mobility, notoriety and crime: a study in the crime patterns of urban nodal points. *Journal of Environmental System*, 11(1), 69-99
- Clarke, R.V. & Mayhew, P. 1980. *Design out crime*. London: HMSO
- Cozens, P. (2002), Sustainable urban development and crime prevention through environmental design for the British city. *Towards an effective urban environmentalism for the 21st century, cities*, 10(2), (pp.129-137).
- Grant, J.L. 2008. *Challenging the public realm: gated communities in history*. Working Paper. Dalhousie University

- Jeffrey, C. R. 1977. Crime prevention through environmental design, (2nd ed.): Beverly Hills, CA: Sage Publications.
- JPBD (Department of Town and Country Planning) (2006). National Urbanization Policy. Kuala Lumpur: JPBD.
- JPBD (Department of Town and Country Planning) (2010). National Urbanization Policy. Kuala Lumpur: JPBD.
- Lorenc.T, Clayton.S., Neary.D., Whitehead.M., Petticrew.M., Thomson.H., Cummins.S., Sowden.A., Renton.A. 2012. Crime, fear of crime, environment, and mental health and wellbeing: Mapping review of theories and causal pathways. *Journal Health & Place* 18, 757–765
- Rostami L.T.I & Ali M. 2006, Crime and the city: domestic burglary and the built environment in Tehran. *habitat international*, 10, 932-944.
- Mohit, M.A. & Hannan, M.H.E. 2010. Crime potential in Taman Melati terrancehousing in Kuala Lumpur: issues and challenges, *Asian Journal of environment-behaviour studies*.
- Montgomery, Charles. 2013. *Happy city: Transforming our lives through urban design*. London Penguin Books Ltd.
- Newman, O. 1973. *Defensible Space*. London: Architectural Press.
- Olajide S. E. and Lizam M. 2016. Gated Communities and Property Fencing: A Response to Residential Neighbourhood Crime. *British Journal of Education, Society & Behavioural Science* 13(3): 1-9, 2016, Article no BJESBS.21796 ISSN: 2278-0998
- Rogers, G. O., & Sukolratanamete, S. 2009. Neighborhood design and sense of community: comparing suburban neighborhoods in Houston Texas. *Landscape and Urban Planning*, 92, 325-334.
- Sagar, T. 2005, 'Street watch: Concept and practice', *The British Journal of Criminology*, 45, 98 112.
- Schneider, S. 2007. *Refocusing crime prevention: Collective action and the quest for the Community*, Toronto University Press.
- Said, N.S., Martin, D.J. 2013, The housing environment preference among housing consumers in Johor Bahru. 2nd International Conference on Technology Management, Business and Entrepreneurship. Melaka, Malaysia. 55-68
- Siti et, al., 2013, Fear of crime in residential areas. *Fakulti Arkitek, Perancang dan Penilai. Universiti Technology Mara Perak, Malaysia*.
- Siti Rasidah Md Sakip, Noraini Johari, Aldrin Abdullah, Mohd Najib Mohd Salleh. 2013. Assessing Sense of Community Dimension in Residential Areas in the Malaysian Context. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 10 . 655 – 663
- T. H. Bennett et, al., 2008, effects of neighbourhood watch in reducing crime. *European Crime prevention network*.
- Uzzell, D., Pol, E., & Badenas, D. 2002. Place identification, social cohesion, and environmental sustainability. *Environment and behavior*, 34(1), 26-53.
- Uyterlinde, M., Van Arum, S., Engbersen, R., Lub, V. and Schaake, K. 2007. *Kiezen voor de stad. Kwalitatief onderzoek naar de vestigingsmotieven van de allochtone middenklasse*. Ministerie van VROM.
- Vasco Lub. 2017, *Neighbourhood watch: mechanisms and moral implications*, Advance Access Publication, 58, 906-924.

- Van der Land, M. 2014, The neighborhood watch. Towards a balance between instrumentalisation and autonomy of citizens in safety. Free University.
- World Bank, Latin America and Caribbean Region. 2008, Urban crime and violence in LAC: Status report on activities, International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank
- Z. Shamsudin, E. Y. Ying, A.J. Omar 2016. The safety level satisfaction toward gated and guarded community in Malaysia. Universiti Utara Malaysia. EJ EconJournals.

MAKLUMAT PENULIS

NUR HIDAYAH BINTI ABDUL MANAP

Pelajar Siswazah Penyelidikan
Sains Pembangunan
Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan
Universiti Kebangsaan Malaysia
p96599@siswa.ukm.edu.my

ZURINAH TAHIR

Pensyarah Program Sains Pembangunan
Pusat Kajian Pembangunan, Sosial dan Persekitaran
Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan
Universiti Kebangsaan Malaysia
zurinahtahir@ukm.edu.my

PROF MADYA DR JALALUDDIN ABDUL MALEK

Pensyarah Program Sains Pembangunan
Pusat Kajian Pembangunan, Sosial Dan Persekitaran
Universities Kebangsaan Malaysia
jbam@ukm.edu.my